

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

17. Quibus modis beneficia amittantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

Reditus præbendæ abundantioris Episcopus de-
trahere potest alteri applicandos: ratio: quia Cano-
nici non possident præbendas iure proprio, sed iure
Ecclesiæ; Conuenit tamen, vt hæc subtractio fiat
vacante beneficio.

Si numerus Canonorum in Ecclesia aliqua de-
terminatus non est, non vacat Canonicatus morte
alicuius, neque deuolutio fit ad superiorem ob ne-
gligentiam instituendi intra tempus semestre, nec
refert etsi longo tempore fuerit consuetudo tot mo-
nachos recipiendi quia consuetudo consistens in a-
ctibus meræ facultatis siue liberæ voluntatis non in-
ducit legem, v. c. si 40. annis ad tuum molendinum
accessi non ideo obligationem contraho. Interim
superior potest cogere Prælatum & Capitulum vt
nouos suscipiat secundum facultatem reddituum.

CAP. XVII.

*Quibus modis beneficia amittantur &
vacent.*

Ecclesiastica beneficia vacant. Primò, per mor-
tem naturalem beneficiati in electiuo confir-
mato & acceptato beneficio siue per se, siue per a-
lium. Secundò, ob iuris dispositionem, puta si be-
nificiatus Episcopatum vel aliud beneficium incõ-
patibile accipit, vel Religionem professus, vel crimẽ
parauit post iudicis sententiam, & promotus ad pa-
rochiam intra annum sacerdotium not. accipiat, an-
te sententiam iudicis cogitur dimittere parochiam.
Tertio, per iudicis sententiam ob crimen homici-
dii, periurii, hæreticorum, fautoris. Quarto, per li-
beram renunciationem.

Discri-

- 2 Discrimen inter priuationem beneficii ipso iure latam, & eam, quæ per Iudicis sententiam inferenda est, quippe quod si beneficiû vacare debeat per sententiam Iudicis, nec fructus ante percepti auferantur condemnato, nec resignatio aut commutatio beneficii ab eodem facta rescindi potest.
- 3 Renunciatio est spontanea beneficii dimissio coram legitimo superiore id acceptante.
- 4 Si alicui facultas commissa sit conferendi beneficia, non ideo censetur commissa potestas resignationes accipiendi, sed cui iure ordinario collatio competit ad eundem etiam ferme pertinet resignationes accipere.

NB. Episcopus volens ingredi religionem debet petere licentiam à Papa.

NB. Renuncians beneficio coram alio, quam superiori, etsi titulo non statim excidat, tamen potest priuari per superiorem, nisi is re adhuc integra reuocari resignationem.

- 5 Duplex est renunciatio. Expressa (vbi verbis.) Tacita (facto) puta si beneficiatus matrimonium contrahat, militiæ nomen det. Expressa vel fit pure, aut conditionatè, conditionata vel fit in gratiam certæ personæ, vel causæ permutationis.

- 6 Resignationes beneficiorum coram Episcopo pure fieri debent, & non cum conditione, vt certæ personæ conferantur; ratio, quia alioquin periculum est, ne beneficiorum resignationes speciem quandam successionis hæreditariæ acquirant, quod iura canonica valde detestantur. Quia succedens in beneficio non sortitur id à defuncto, sed à superiore consensente iuxta Ab. Potest tamen resignans, adire deputacionem, vt certæ personæ conferatur.

NB. Re-

NB. Resignationes conditionatæ scilicet permutationes possunt etiam fieri coram patrono, collatore inferiore, Prælato etiam carente iurisdictione idque per consuetudinem.

Qui beneficia permutant ius proprium reale & 7
 pacificum in iis habere debent.

NB. Nemo ne quidem cum ordinarii consensu potest permutare ius suum, quod aliquis habet ratione expectatiuæ, quâdoquidem beneficiorum quæfirorū non quærendorum permutatio permittitur.

Criminosus aut irregularis ante sententiam priuationis validè beneficium suum resignat, seu purè, seu conditionate, etiam si criminosus sit accusatus, quia tali casu lis nō est super beneficio sed super crimine. 8

NB. Parochus non post annum, sed intra & ante finem anni si sacerdotium suscipere neglexit, potest adhuc permutare, quia adhuc ius in beneficio obtinet.

Si infirmus beneficium resignet & intra dies viginti decedat, non censetur vacare per resignationē, sed per mortem beneficiati. 9

C A P. XVIII.

De Pensionibus.

Pensio est pars aliqua beneficialium reddituum ad 1
 tempus alicui legitima auctoritate constituta.

Pensio alia Clericalis est, & alia Laica, quæ ob 2
 temporalem aliquam causam (syndico) constituta laico etiam competere potest. Pensio Clericalis duplex est prior simpliciter spiritualis, quæ cōcionatori cooperatori datur, & altera mixta seu media, quæ clerico seni ob senium, ob infirmitatē loco alimentorū assignatur, vel ob querosam causam, vel quia aliquis
 lite